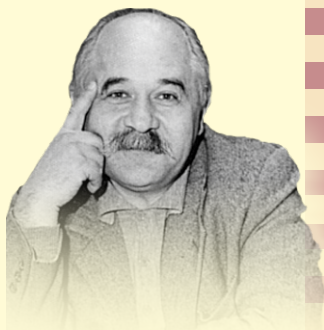
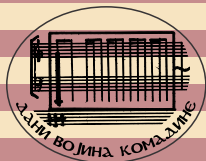

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ДАНИ ВОЈНА КОМАДИНЕ 2020.

II НАУЧНИ СКУП

САВРЕМЕНО И ТРАДИЦИОНАЛНО У
МУЗИЧКОМ СТВАРАЛАШТВУ

КЊИГА САЖЕТАКА
ABSTRACT BOOK

Источно Сарајево,
10. - 12. децембар 2020.

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ДАНИ ВОЈИНА КОМЪДИНЕ 2020

II НАУЧНИ СКУП
*САВРЕМЕНО И ТРАДИЦИОНАЛНО
У МУЗИЧКОМ СТВАРАЛАШТВУ*

Источно Сарајево, 10–12. децембар 2020.

КЊИГА САЖЕТАКА

ABSTRACT BOOK

VOJIN KOMADINA'S DAYS 2020

II SCIENTIFIC CONFERENCE
*CONTEMPORARY AND TRADITIONAL
IN MUSIC CREATIVITY*

East Sarajevo, 10–12. December 2020.

Организатор/Organiser

Универзитет у Источном Сарајеву, Музичка академија/University of East Sarajevo, Academy of Music

Издавач/Publisher

Универзитет у Источном Сарајеву, Музичка академија/University of East Sarajevo, Academy of Music

Главни уредник/Chief editor

др Мирадет Зулић, Босна и Херцеговина

Уредници/Editors

др Мирадет Зулић, Босна и Херцеговина

др Предраг Ђоковић, Србија

мр Зоран Комадина, Србија

мр Душан Ерак, Босна и Херцеговина

Организациони одбор/Organisational Committee

др Мирадет Зулић, мр Дражан Косорић, мр Биљана Штака, мр Сандра Ивановић, мр Валентина Дутина, мр Сњежана Ђукић-Чамур, мр Душан Ерак, мр Ивана Церовић, Пеђа Харт, МА.

Предсједник организационог одбора/President of Organisational Committee

мр Душан Ерак

Научни одбор/Scientific Committee

PhD Lozanka Peycheva, *Bulgarian Academy of Sciences – Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum*

др Маријана Кокановић Марковић

Академија уметности Универзитета у Новом Саду

др Весна Пено, научни саветник

Музиколошки институт Српске академије наука и уметности

др Ведрана Марковић

Музичка академија, Цетиње, Универзитет Црне Горе

мр Милош Заткалик, ред. проф,

Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

ддр Весна Ивков, ванр.проф.

Академија уметности, Универзитет у Новом Саду, Србија

др Иван Чавловић

Музичка академија Универзитета у Сарајеву, Босна и Херцеговина

др Ергијев Иван Дмитријевич

Одесская национальная музыкальная академия имени А. В. Неждановой, Одесса, Украина

др Соња Маринковић,

Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Зоран Божанић

Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Гордана Каран

Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Амра Боснић,

Музичка академија Универзитета у Сарајеву, Босна и Херцеговина

др Данијела Здравих Михайловић, *Факултет уметности у Нишу, Универзитет у Нишу, Србија*

др Саша Павловић, *Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина*

др Биљана Мандић,

Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевца

Дизајн корица/Cover Design

Копикомерц сп, Источно Сарајево

Штампа/Press

Копикомерц сп, Источно Сарајево

Тираж/Print

50

Источно Сарајево, 2020

САДРЖАЈ/ CONTENT

ПРОГРАМ/PROGRAM.....	5
ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА/ PLENARY SESSION.....	11
САЖЕЦИ/ ABSTRACTS.....	15

ПРОГРАМ/PROGRAM

ЧЕТВРТАК, 10. децембар 2020./Thursday, December, 10, 2020.

19:30 Отварање манифестације Дани Војина Комадине и II научног скупа *Савремено и традиционално у музичком стваралаштву*, онлајн/ Opening ceremony of the Manifestation *Vojin Komadina's Days* and II scientific conference *Contemporary and Traditional in Music Creativity*, Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

19:35–20:30 Концерт ансамбла *Метаморфозис*, Београд, Србија, онлајн/ Concert Ensemble *Metamorphosis*, Belgrade, Serbia, Online

Програм: Војин Комадина, Зоран Комадина, Исидора Жебељан, Наташа Богојевић, Владимир Трмчић, Иван Марковић

Program: Vojin Komadina, Zoran Komadina, Isidora Žebeljan, Nataša Bogojević, Vladimir Trmčić, Ivan Marković

ПЕТАК, 11. децембар 2020./Friday, December, 11, 2020.

9:30–10:00 Регистрација учесника, онлајн/ Registration of the Participants, Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

10:00–10:45 Пленарно предавање/Plenary session,
др Бранка Радовић, (Србија)/PhD Branka Radović (Serbia): Сећања и путеви Војина Комадине/ Memories and ways of Vojin Komadina.
Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

10:45–11:30 Пленарно предавање/ Plenary session
мр Зоран Комадина (Србија)/MA Zoran Komadina (Serbia): Рука до руке - авангарда и фолклор у музици Војина Комадине/ Hand in hand – avantgarde and folklore in the music of Vojin Komadina
Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

11:30–12:00 Пауза за кафу/Coffee Break

12:00–12:15 Промоција зборника *Савремено и традиционално у музичком стваралаштву 1*, Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву/ Promotion of Conference proceedings *Contemporary and traditional in music creativity 1*, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo; Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

12:15–13:45 Научни скуп, Сесија 1, Војин Комадина – музиколошки, теоријски и педагошки аспекти, Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/Scientific conference, Session 1, *Vojin Komadina – musicological, theoretical and pedagogical aspects*, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo, Online (<https://meet.ues.rs.ba/>);

Председава/Chair др Мирадет Зулић

- мр Сњежана Ђукић-Чамур/ MA Snježana Đukić-Čamur:** Савремено и традиционално у композицији *Глосе са маргина Срећковићевог јеванђеља* Војина Комадине/ Contemporary and traditional in the composition *Glose from the margins of Srećković's Gospel of Vojin Komadina*
- мр Љиљана Војкић/ MA Ljiljana Vojkić:** *Шеста руковет* Војина Комадине/ *The Sixth Garland* by Vojin Komadina
- мр Ивана Церовић, Пеђа Харт MA/MA Ivana Cerović, Peđa Hart MA:** Традиционално и савремено у *Опелу јасеновачком* Војина Комадине/ Traditional and contemporary in *Jasenovac requiem* by Vojin Komadina
- мр Бартоломеј Станковић/MA Bartolomej Stanković:** Анализа IV Сонате за клавир *У славу доместика Кир Стефана Србина* Војина Комадине/ Analysis of IV Sonata for piano - *In glory of choirmaster Sir Stefan the Serb* by Vojin Komadina

13:45–15:00 Пауза за ручак/Lunch Break

- 15:00–18:30 Научни скуп, Сесија 2, Музикологија** Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/ Scientific conference, Session 2, *Musicology*, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo, Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)
- Председава/Chair мр Сњежана Ђукић-Чамур

- др Небојша Тодоровић/PhD Nebojša Todorović:** Место и значај Драгоја Ђенадера у развоју музике у Босни и Херцеговини после Другог светског рата. Нови путеви националног смера у Босни и Херцеговини/ The Place and Significance of Dragoje Đenader in the development of music in Bosnia and Herzegovina after World War II. New directions of national style in Bosnia and Herzegovina
- др Мирадет Зулић/PhD Miradet Zulić:** Композиторска дјелатност студената Војина Комадине: Асим Хорозић и његово стваралаштво/ Composer activity of students of Vojin Komadina: Asim Horozic and his creation
- мр Бранислав Остојић/MA Branislav Ostojić:** Словенци и развој словенске гласбе у Истри/ Slovenians and the development of Slovenian music in Istria
- мр Келле Валида Махмудовна:** В поисках истории (русская музыка после 1917 года)/ У потрази за историјом (руска музика после 1917. године)

16:30–17:00 Пауза за кафу/Coffee Break

- др Марија Динов Васић/PhD Marija Dinov Vasić:** Студије извођачких уметности у музици/ Studies of Performing Arts in Music
- др Ергиев Иван Дмитриевич:** Автор-артист: хоризонти современног академическог музикалног творчества/ Аутор-умјетник: Хоризонти савременог академског музичког стваралаштва
- др Радован Радић/PhD Radovan Radić:** Утицај црквено-политичких историјских дешавања прве половине VI вијека на стваралаштво Романа Мелодос-а/The influence of church-political historical events of the first half of the VI century on creativity Roman Melodos
- мр Стефан Мојсиловић/ MA Stefan Mojsilović:** Српска пјевачка друштва у Босни и Херцеговини/The Serbian singing societies in Bosnia and Herzegovina

18:30–19:30 Пауза за вечеру/Dinner Break

- 19:30–21:00 Концерт дјела композитора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву: Војин Комадина, Зоран Комадина, Војислав Ивановић,**

Дражан Косорић, Валентина Дутина, Пеђа Харт, онлајн/ Concert of composers works from Academy of Music, University East Sarajevo: Vojin Komadina, Zoran Komadina, Vojislav Ivanović, Dražan Kosorić, Valentina Dutina, Peđa Hart, Online

Извођачи, наставници Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву: Владимир Марковић, Бартоломеј Станковић, Маја Ђого, Соња Радојковић, Марко Стојановић, Александра Ивановић, Валентина Дутина, Сања Стијачић, Предраг Ђоковић, Јулијана Шуловић, Слађана Ковач, Пеђа Харт, Ивана Церовић; студенти: Бобана Тешић, Јана Петровић, Михајло Петрић; дипломирани музички извођачи: Вања Албијанић, Гордана Манојловић-Ковачевић, Данијела Симовић, Исидора Весић; гости: Андрија Мирковић, Маја Станишић, Милица Станишић/ Performers, teachers of Academy of Music, University East Sarajevo: Vladimir Marković, Bartolomej Stanković, Maja Đogo, Sonja Radojković, Marko Stojanović, Aleksandra Ivanović, Valentina Dutina, Sanja Stijačić, Predrag Đoković, Julijana Šulović, Slađana Kovač, Peđa Hart, Ivana Cerović; students: Bobana Tešić, Jana Petrović, Mihajlo Petrić, graduated musical performers: Vanja Albijanić, Gordana Manojlović-Kovačević, Danijela Simović, Isidora Vesić; guests: Andrija Mirković, Maja Stanišić, Milica Stanišić.

СУБОТА, 12. децембар 2020./ Saturday, December 12, 2020.

10:00–11:30 Научни скуп, Сесија 3, Музичка теорија , Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/ Scientific conference, Session 3, Music theory, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo, Online
(<https://meet.ues.rs.ba/>)

Председава/Chair мр Душан Ерак

др Гордана Грујић/PhD Gordana Grujić: Карактеристике додекафоније у *Лирској свити* Албана Берга и даље импликације/ Characteristics of dodecaphony in the *Lyrical Suite* of Alban Berg and further implications

мр Биљана Штака/MA Biljana Štaka: Обликотворни принципи и програмске концепције у дјелима композитора руске националне школе/*Principles of formal shaping and program conceptions in the works of the composers of the Russian national school*

мр Милена Зеленовић/MA Milena Zelenović: Музички језик композиције *Манасија* Милоша Заткалика/ Musical language in the composition *Manasija* by Milos Zatkalik

МА Мирко Јеремић/Mirko Jeremić MA: Музички свет *Бакиних* (оп. 42) и *Дединих прича* (оп. 52) за клавир Николе Петина/ The musical world of *Grandma's* (Op. 42) and *Grandpa's Tales* (Op. 52) for piano by Nikola Petin

11:30–12:00 Пауза за кафу/Coffee Break

12:00–13:00 Научни скуп, Сесија 4, Музичка педагогија, Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/ Scientific conference, Session 4, Music pedagogy, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo; Online
(<https://meet.ues.rs.ba/>)

Председава/Chair мр Биљана Штака

др Биљана Мандић/PhD Biljana Mandić: Инструменти са диркама у настави предмета Музичка култура: утврђивање стечених знања по моделу активне

наставе/ Instruments with keys in the teaching of the subject Music Culture: determining the acquired knowledge according to the model of active teaching

МА Марија Билић, др Јасна Шулентић Бегич, др Амир Бегич/ Marija Bilić MA, PhD Jasna Šulentić Begić, PhD Amir Begić: Улога основних гласних школа у обликовању гласних преференција ученика/ The role of primary music schools in shaping students' musical preferences

мр Душан Ерак/MA Dušan Erak: Савремено и традиционално у примјени двогласних и вишегласних примјера из приручника за солфеџо Марка Барошевића/ Contemporary and Traditional in Appliance of two-voice and polyphonic examples from solfeggio handbooks by Marko Barošević

13:00–13:30 Научни скуп, Сесија 5, Музичка педагогија и извођаштво, Мултимедијална сала Машинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/ Scientific conference, Session 5, Music pedagogy and performance, Multimedia room at the Faculty of Mechanical Engineering, University of East Sarajevo, Online (<https://meet.ues.rs.ba/>)

Предсједава/Chair мр Биљана Штака

др Љубо Шкиљевић/PhD Ljubo Škiljević: Кључни фактори за правилну поставку хармонике у почетним етапама образовања/ Main factors for the correct position of the accordion in the initial stages of education

мр Ергиева Елена Петровна: Неке аспекте активности концертмейстера камерног оркестра/ Неки аспекти активности концертног мајстора камерног оркестра

13:30–14:30 Пауза за ручак/Lunch Break

14:30–15:30 Промоција два компакт диска трилогије BALKAN MADNESS пијанисте Бартоломеја Станковића, издање NOTA BENE RECORDS из Загреба, онлајн/ Promotion of two CDs BALKAN MADNESS trilogy by pianist Bartolomej Stanković, in edition of NOTA BENE RECORDS from Zagreb (Croatia), Online

Босанскохерцеговачки композитори (укључујући и наставнике и сараднике Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву: Војин Комадина, Дражан Косорић)/Composers from Bosnia and Herzegovina (including teachers and associates of Music Academy of the University of East Sarajevo: Vojin Komadina, Dražan Kosorić).

Промотори: мр Душан Ерак (модератор), МА Давид Мاستикоса (Академија умјетности, Универзитет у Бањој Луци), мр Дражан Косорић, МА Пеђа Харт (инжењер тона), мр Бартоломеј Станковић/Promoters: MA Dušan Erak (moderator), MA David Mastikosa (Academy of Arts, University of Banja Luka), MA Dražan Kosorić, Peđa Hart MA (sound engineer), MA Bartolomej Stanković.

17:00–18:30 Концерт студената Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, онлајн/ Concerts of students of Academy of Music, University East Sarajevo, Online

Студенти: Вехбија Хоџић, Азра Халитовић, Давид Томашевић (хармоника, класа: проф. мр Данијела Газдић), Милена Николић, Марина Милошев (соло пјевање, класа: проф. мр Сања Остић), Јана Петровић, Нина Васић (виола, виолина, класа проф.

мр Владимир Марковић), Сенка Слипац, Бењамин Рибих (виолина, класа проф. мр Јован Богосављевић), Андреј Градина (гитара, класа проф. мр Војислав Ивановић), Николина Шимичић (флаута, класа проф. мр Сања Стијачић), Марија Мاستило (класа проф. мр Рита Кинка), Никола Симовић, Никола Радић (класа проф. мр Невена Ђеклић)

Students: Vehbija Hodžić, Azra Halitović, David Tomašević (Accordion, prof. Danijela Gazdić), Milena Nikolić, Marina Milošev (Singing, prof. Sanja Ostić), Jana Petrović, Nina Vasić (Viola, Violin prof Vladimir Marković), Senka Slipac, Benjamin Ribić (Violin, prof Jovan Bogosavljević), Andrej Gradina (Guitar, prof Vojisav Ivanović), Nikolina Šimičić (Flute, prof Sanja Stijačić), Marija Mastilo, prof Rita Kinka), Nikola Simović, Nikola Radić (Piano, prof Nevena Čeklić)

ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА

PLENARY SESSION

др Бранка Радовић

E-mail: braradovic@yahoo.com

Сећања и путеви Војина Комадине

Приватно и лично преплетено са официјелним представљају мој однос према Војину Комадини. Наше познанство датира у крај осамдесетих година, а развија се током деведесетих, за његовог боравка у Београду. Афинитет према његовој личности еволуирао је у бављење његовим делом током деведесетих година прошлог века. Симбиоза у његовом језику савременог и сасвим модерног са традиционалним и фолклорним, па онда лирике, епике, нарације, драме чинило је богатство његовог дела које сам ускоро упознала. Величина композитора се види и у његовом естетском и књижевном укусу, па тако његошевски пут и његошевске инспирације чине важан сегмент опуса Војина Комадине, почев од хора *Ода Ловћену* до његове Друге симфоније, посвећене Његошу.

Кључне ријечи: Војин Комадина, Његош, савремено, традиционално, фолклорно.

Memories and ways of Vojin Komadina

Private and personal intertwined with the official is the closest description of my relationship towards Vojin Komadina. Our acquaintanceship dates from the late eighties and deepens during the nineties while he had been living in Belgrade. At that time, my affinity for his personality evolved into research of his work. Soon, i became familiar with the richness of his work, expressed through the symbiosis of contemporary and utterly modern with the traditional and folklore with elements of lyric, epic narration and drama. The greatness of the composer can be seen in his estetic and literary taste. The significant segment of his opus was his inspiration by Njegoš's literature, seen in the choir *Ode to Lovćen* and *Second Symphony* dedicated to Njegoš.

Key words: Vojin Komadina, Njegoš, contemporary, traditional, folklore

мр Зоран Комадина

Универзитет у Крагујевцу (Србија), Филолошко-уметнички факултет

E-mail: komadinaz@gmail.com

Рука до руке - авангарда и фолклор у музици Војина Комадине

Кореографска свита *Рука до руке* настала је 1969. године. Инспирисана је поезијом Мака Диздара и записима са стећака. Свита је конципирана кроз осам слика - ставова а њеном настајању претходили су разговори и договори са Јаном Бераном који је радио телевизијску реализацију. Дело је настало у периоду у коме Комадина ствара под значајним утицајем европске авангарде али се и на специфичан начин обрађују фолклорни елементи. Ово је једна од првих ауторових композиција у којима се такав спој појављује. У раду ће се приказати јасни елементи савременог (скоро радикалног) музичког језика и специфичан начин третмана фолклора који је присутан пре свега на асоцијативном нивоу уз готово стриктно избегавање конкретних цитата. Указаће се на принципе обликовања форме, хармонског језика, третмана инструмената са посебним освртом на третман текста и људског гласа. Композиције из овог стваралачког периода су сасвим ретко биле предмет аналитичког приказа те је намера да се направи искорак у том смеру.

Кључне ријечи: Војин Комадина, музичка авангарда, Мак Диздар, музички фолклор

Hand in hand - avant-garde and folklore in the music of Vojin Komadina

The choreographic suite Hand to Hand was created in 1969. It was inspired by the poetry of Mak Dizdar and records from the (stećak) tombstones. The suite was conceived through eight paintings - movements, and its creation was preceded by conversations and agreements with Jan Beran, TV director. The work was created in the period in which Komadina creates under the significant influence of the European avant-garde, but folklore elements are also processed in a specific way. This is one of the first author's compositions in which such a combination appears. The paper will present clear elements of modern (almost radical) musical language and a specific way of treating folklore, which is present primarily at the associative level, with almost strict avoidance of specific quotations. The principles of form formation, harmonic language, treatment of instruments will be pointed out, with special reference to the treatment of text and the human voice. Compositions from this creative period have rarely been the subject of analytical review, and the intention is to make a step in that direction.

Key words: Vojin Komadina, Musical avant-garde, Mak Dizdar, musical folklore

САЖЕЦИ/ ABSTRACTS

1

ВОЈИН КОМАДИНА

МУЗИКОЛОШКИ, ТЕОРИЈСКИ И
ПЕДАГОШКИ АСПЕКТИ

VOJIN KOMADINA

*MUSICOLOGICAL, THEORETICAL AND
PEDAGOGICAL ASPECTS*

мр Сњежана Ђукић-Чамур

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: snjezana.djukiccamur@mak.ues.rs.ba

Савремено и традиционално у композицији *Глосе са маргина Срећковићевог јеванђеља* Војина Комадине

Сажетак: Војин Комадина (1933–1997) је приближно половину свог композиторског опуса посветио вокалном и вокално-инструменталном жанру. Надахнуће је у највећој мјери тражио у поетским изворима домаћих књижевника, мада се ослањао и на народну књижевност. Међу композицијама камерног вокалног жанра, према врсти литерарног извора, односно текстуалног предлошка, издваја се композиција *Глосе са маргина Срећковићевог јеванђеља*, написана на текст непознатог христјанина из XIV-XV вијека. Заснована на фрагменту књиге *Стари босански текстови* Мака Диздара, ова композиција, према времену настанка (1972), имала је сав потенцијал приказивања Комадиног трајног умјетничког израза: и савременог и традиционалног. Циљ рада је идентификовање наведених елемената у изабраној композицији.

Кључне ријечи: Војин Комадина, *Глосе*, *Стари босански текстови*, савремено, традиционално

Contemporary and traditional in the composition *Glose from the margins of Srećković's Gospel* of Vojin Komadina

Abstract: Vojin Komadina (1933–1997) dedicated approximately half of his composer's opus to the vocal and vocal-instrumental genres. He sought inspiration mostly in the poetic sources of domestic writers, although he also relied on folk literature. Among the compositions of the chamber vocal genre, according to the type of literary source, ie textual template, the composition *Glose from the margins of Srećković's Gospel* stands out, written on the text of an unknown Christian from the 14th-15th centuries. Based on a fragment of the book *Old Bosnian Texts* by Mak Dizdar, this composition, according to the time of its creation (1972), had all the potential to show Komadina's lasting artistic expression: both contemporary and traditional. The aim of this paper is to identify the listed elements in the selected composition.

Key Words: Vojin Komadina, *Glose*, *Old Bosnian Texts*, Contemporary, Traditional

мр Љиљана Војкић

E-mail: ljubljevic@yahoo.com

Шеста руковет Војина Комадине

Војин Комадина, као аутор руковети, припада настављачима српске вокалне традиције „руковедања“. Предмет рада биће његова *Шеста руковет*, тачније сагледавање начина на који је композитор приступио фолклорном материјалу, његовој обради и надградњи („еколошки“ приступ, Nikolić 1996).

Кључне ријечи: Војин Комадина, *Шеста руковет*, фолклорни материјал, „еколошки“ приступ

The Sixth Garland by Vojin Komadina

Vojin Komadina, as the author of garlands belongs to the continuation of Serbian vocal tradition of 'garland work'. The subject of this paper is his *Sixth Garland*, as in fact studying the composer's ways of approaching folklore material, its treatment and upgrade ('ecological' approach, Nikolic 1996).

Key words: Vojin Komadina, *The Sixth Garland*, folklore material, 'ecological' approach

МА Пеђа Харт, мр Ивана Церовић

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: pedja.hart@mak.ues.rs.ba

ivana.cerovic@mak.ues.rs.ba

Традиционално и савремено у *Опелу јасеновачком* Војина Комадине

Циклус за мјешовити хор Опело јасеновачко (1994) припада последњој стваралачкој фази Војина Комадине. Циклус се састоји од осам ставова, од којих шест садржи црквене, а два књижевне текстове, док њихово међусобно преплитање резултује јединственом музичком цјелином у којој равноправно учествују елементи различитих стилова. У раду ће аналитичком методом бити обрађени савремени и традиционални аспекти чија синтеза указује на постмодернистичку музичку оријентацију.

Кључне ријечи: Војин Комадина, Опело јасеновачко, постмодерна

Traditional and contemporary in *Jasenovac requiem* by Vojin Komadina

The cycle for mixed choir *Jasenovac requiem* (1994) belongs to the last creative phase of Vojin Komadina. The cycle is divided into eight parts, six of which contain religious and two contain literary texts, whose mutual interwinement results in an unique music unity in which the elements of different styles equally participate. Analytical method will be used in this thesis to elaborate contemporary and traditional aspects whose synthesis indicates postmodernistic music orientation.

Key words: Vojin Komadina, *Jasenovac requiem*, postmodernism

mr Bartolomej Stanković

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija

E-mail: bartolomej.stankovic@mak.ues.rs.ba

Analiza IV Sonate za klavir *U slavu domestika Kir Stefana Srbina* Vojina Komadine

IV Sonatu za klavir – „*U slavu domestika Kir Stefana Srbina*“ Vojin Komadina komponovao je 1977. godine u Sarajevu i Baškom Polju. Sonata sadrži četiri stava: I Preludijum, II Varijacije, III Koral i IV Fuga. Analiza sonate je podijeljena u tri različite cjeline – formalna, harmonijska i interpretativna analiza. IV Sonata za klavir predstavlja izuzetno klavirsko djelo u kojem kompozitor, nadahnut stvaralaštvom domestika Kir Stefana Srbina (15. vijek), spaja moderne kompozitorske tehnike sa srednjovjekovnim napjevima.

Ključne riječi: Vojin Komadina, IV Sonata za klavir, analiza

Analysis of IV Sonata for piano – *In glory of choirmaster Sir Stefan the Serb* by Vojin Komadina

IV Sonata for piano „*in glory of choirmaster Sir Stefan the Serb*“ was composed by Vojin Komadina in 1977 in Sarajevo and Baško Polje. The sonata contains four movements: I Prelude, II Variations, III Coral and IV Fugue. The analysis of the sonata is divided into three different parts - formal, harmonic and interpretive analysis. IV Sonata for piano is an extraordinary piano work in which the composer, inspired by the work of the choirmaster Sir Stefan the Serb (15th century), combines modern compositional techniques with medieval tunes.

Key words: Vojin Komadina, IV Sonata for piano, analysis

2

МУЗИКОЛОГИЈА

MUSICOLOGY

др Небојша Тодоровић

E-mail: bunibrod@gmail.com

Место и значај Драгоја Ђенадера у развоју музике у Босни и Херцеговини после Другог светског рата. Нови путеви националног смера у Босни и Херцеговини

Овај рад има за циљ да основним цртама осветли живот и стваралаштво заборављеног српског композитора Драгоја Ђенадера, ствараоца који је дао значајан допринос развоју музике у Босни и Херцеговини и развоју новог таласа националног смера у СФРЈ после 1945.године. Српски композитор из Босне и Херцеговине, Драгоје Ђенадер (1930- 1986), јавља се у музичком животу Сарајева после Другог светског рата, у време када долази до интензивног и убрзаног развоја музичке уметности у читавој новој Југославији, а нарочито у великим републичким центрима какво је било и Сарајево. Његов прави композиторски рад започиње одмах после завршетка Музичке академије у Сарајеву, прво на Теоретском одсеку а затим и на Одсеку за композицију који је дипломирао у класи истакнутог савременог композитора Војина Комадине. Његов дипломски рад, Концерт за кларинет и велики оркестра (1981) оцењен је као врло успешно дело. По стилком усмерењу, Драгоје Ђенадер припада националном смеру који се ослања на традицију српске музике и Стевана Мокрањца.

Кључне речи: Драгоје Ђенадер, музика у Босни и Херцеговини, национални стил, СФР Југославија, Сарајево.

The Place and significance of Dragoje Đenader in the development of music in Bosnia and Herzegovina after World War II. New directions of national style in Bosnia and Herzegovina

This paper aims to provide an outline of the life and oeuvre of a forgotten Serbian composer Dragoje Đenader, a significant contributor to the development of music in Bosnia and Herzegovina and the development of the new nationally-oriented wave in post-1945 SFRY music. Serbian composer from Bosnia and Herzegovina, Dragoje Đenader (1930- 1986), appears in the music life of Sarajevo after World War II, at the time when the development of the art of music intensifies and spreads with an increasing speed throughout the whole new Yugoslavia, and especially in its republics' centers, Sarajevo being one of them. His true work as a composer starts immediately after the completion of his studies at the Academy of Music in Sarajevo, first at The Department of Music Theory, and after that at The Department of Composition, from which he graduated under the renowned contemporary composer Vojin Komadina. His graduation composition, Concert for Clarinet and Symphony Orchestra was recognized as a very successful work. In regards to style, Dragoje Đenader belongs to the national movement leaning on the tradition of Serbian music and Stevan Mokranjac.

Key words: Dragoje Denader, music in Bosnia and Herzegovina, national style, SFR Yugoslavia, Sarajevo.

dr Miradet Zulić

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija

E-mail: miradet.zulic@mak.ues.rs.ba

Kompozitorska djelatnost studenata Vojina Komadine: Asim Horozić i njegovo stvaralaštvo

Osim kompozitorskog stvaralaštva, značajno mjesto u biografiji Vojina Komadine zauzima i pedagoška djelatnost ostvarena tokom rada na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Cilj ovog rada, kao i nekih narednih radova vezanih za načni skup Dani Vojina Komadine je, predstavljanje kompozitorske djelatnosti nekadašnjih studenata koji su diplomirali na sarajevskoj akademiji. U ovom radu se govori o životnom putu i stvaralaštvu Asima Horozića koji je 1982. godine diplomirao u klasi Vojina Komadine.

Ključne riječi: Studenti Vojina Komadine, Asim Horozić, stvaralaštvo.

Composer activity of students of Vojin Komadina: Asim Horozić and his creation

In addition to the composer's work, a significant place in the biography of Vojin Komadina is occupied by the pedagogical activity realized during his work at the Music Academy in Sarajevo. The aim of this paper, as well as some subsequent papers related to the scientific conference Days of Vojin Komadina, is to present the compositional activities of former students who graduated from the Sarajevo Academy. This paper talks about the life and work of Asim Horozić, who graduated in 1982 in the class of Vojin Komadina.

Key words: Students Vojina Komadina, Asim Horozić, creativity

mr Branislav Ostojic

E-mail: ostojic.branislav@gmail.com

Slovinci i razvoj slovenske glazbe u Istri

Organiziranjem različitih kulturnih manifestacija širom Istre, širile su se i popularizirale tekovine slovenske kulture. Kulturna društva su se u okviru svojih aktivnosti bavila očuvanjem slovenske kulture, jezika, glazbe i identiteta u Istri. Svoje zajedništvo i kulturu su izražavali putem pjevanja narodnih i umjetničkih pjesama, koje su bile idejno i patriotski sastavljene. O Slovencima i održavanju njihovih kulturnih manifestacija svoj rad temeljio sam na napisima koji su izlazili u ondašnjim časopisima, od sredine 19. stoljeća, pa do danas. Kroz spomenuto razdoblje, Slovenska društva su svoja djelovanja temeljila na tečajevima stranih jezika, raznim predavanjima, literarnim radionicama, dramskim predstavama, koncertima, čitaonicama te pjevačkim zborovima.

Ključne riječi: Slovenci, slovenska glazba, Istra, koncerti

Slovenians and the development of Slovenian music in Istria

By organizing various cultural events throughout Istria, the achievements of Slavic culture spread and popularized. As part of their activities, cultural societies dealt with the preservation of Slovenian culture, language, music and identity in Istria. They expressed their togetherness and culture by singing folk and artistic songs, which were ideologically and patriotically composed. I based my work on Slovenes and the holding of their cultural events on articles published in magazines at the time, from the middle of the 19th century until today. Throughout the mentioned period, Slovenian societies based their activities on foreign language courses, various lectures, literary workshops, plays, concerts, reading rooms and choirs.

Key words: Slovenes, Slovenian music, Istria, concerts

мр Келле Валида Махмудовна

Российская академия музыки имени Гнесиных, Москва, Россия

E-mail: yakelle@mail.ru

В поисках истории (русская музыка после 1917 года)

Расколотовость русской музыки на два русла: советская Россия и эмиграция. Разнонаправленность творческих процессов. Преобладание в творчестве композиторов-эмигрантов символизма, экспрессионизма, авангардизма, музыки духовных жанров (Н. Обухов, И. Вышнеградский, А. Гречанинов). В советской России – невозможность развития музыкального символизма, экспрессионизма, церковной музыки. И как результат – море неслышанной, забытой и / или потерянной музыки. Возрождение интереса к наследию композиторов-эмигрантов, а также забытых соотечественников: Н. Рославца, С. Василенко, М. Гнесина, Г. Попова, А. Мосолова, Л. Половинкина, А. Животова, М. Штейнберга, В. Дешеева и др. Запоздалое открытие сочинений эмигрантского периода С. Прокофьева. Сложные проблемы исторической синхронизации процессов, происходящих в творчестве русских композиторов 20-х—40-х годов.

Ключевые слова: Русская музыка после 1917 года, композиторы русской эмиграции, неизвестное, забытое наследие соотечественников.

У потрази за историјом (руска музика после 1917. године)

Подјела руске музике на два правца: совјетске Русије и емиграције. Вишесмјерни креативни процеси. Превладавање симболизма, експресионизма, авангардизма, музике духовних жанрова у стваралаштву емигрантских композитора (Н. Обухов, И. Вишнеградски, А. Гречањин). У совјетској Русији - немогућност развоја музичке симболике, експресионизма, црквене музике. И као резултат - много неизвођене, заборављене и/или изгубљене музике. Оживљавање интересовања за наслеђе емигрантских композитора, као и заборављених сународника: Н. Рославец, С. Василенко, М. Гњесин, Г. Попов, А. Мосолов, Л. Половинкин, А. Животов, М. Штајнберг, В. Дешеева итд. Закашњело представљање дјела емигрантског периода С. Прокофјева. Комплексни проблеми историјске синхронизације процеса који се одвијају у делу руских композитора 1920-их-до 1940-их година

Кључне ријечи: Руска музика после 1917, композитори руске емиграције, непознато, заборављено наслеђе сународника.

dr Marija Dinov Vasić

E-mail: marija.dinov.vasic@gmail.com

Studije izvođačkih umetnosti u muzici

Primarni fokus u ovom radu usmeren je na specifičnu dijalektiku epistemoloških procesa koja uslovljava višesmeran razvojni odnos između studija izvođenja i muzikologije. Glavna linija muzikologije je sve do poslednje decenije XX veka bila fokusirana na delo koje postoji nezavisno od svoje realizacije u zvuku, dok je izvođač kao "telo-subjekt" bio skrajnut. Takozvani "performativni obrt" s početka XXI veka, uvodi izvođača u fokus muzikoloških razmatranja, i to ne samo izvođača koji je "objekt posmatranja", već i izvođača koji je "subjekt i akter konkretne izvođačke situacije". Studije izvođačkih umetnosti opredeljene su prema drugom pristupu koji, pored kognitivnog, uključuje i afektivni fenomen izvođenja.

Gljučne riječi: studije izvođaštva, muzikologija, performativni obrt, afekt

Studies of Performing Arts in Music

The primary focus of this paper is the peculiar dialectics of the epistemological processes, which conditions the multidirectional developmental relationship between performance studies and musicology. Until the last decade of the 20th century, the main line of musicology was focused on the work that exists independently of its realization in sound, while the performer, as the "the body-subject", was marginalised. The so-called "performative turn" at the beginning of the 21st century introduces the performer into the focus of musicological considerations - not only the performer as the "object of observation", but also the performer as the "subject and actor of a specific performing situation". The studies of the performing arts are committed to the latter approach, which, in addition to the cognitive one, also includes the affective phenomenon of performing.

Key words: performance studies, musicology, performative turn, affect

Ергиев Иван Дмитриевич, Доктор искусствоведения

Одесская национальная музыкальная академия имени А. В. Неждановой; Одесса, Украина

E-mail: yergiyev.akk@gmail.com

Автор-артист: горизонты современного академического музыкального творчества

Искусство музыканта-художника – автора музыки – несомненно, уникальное явление мировой культуры, во все времена волновавшее умы исследователей: философов, психологов, музыковедов. Сам акт зарождения музыки (а также рождение музыкального шедевра) всегда казался чем-то таинственным, тайным, даже мистическим и остается таковым (несмотря на существующие теории творческого процесса) по сей день даже в сознании самих создателей музыки. Объектом исследования является творческий мир современного художника-автора академической традиции постнеоклассической эпохи и горизонты его творчества в условиях новой культурной реальности: видимые грани и скрытые сущности, особенности процесса создания самого мира музыки. Как ни парадоксально это может показаться, именно игра автора и интерпретация собственного музыкального произведения (или самоинтерпретации) никогда не были предметом философского, психологического, семиотического и музыковедческого дискурсов.

Ключевые слова: Автор-артист, авторско-артистическая премьера, игра-импровизация, интерпретация

Author-artist: horizons of contemporary academic musical creativity

The art of the musician-artist - the author of music - is undoubtedly a unique phenomenon of world culture, at all times agitated the minds of researchers: philosophers, psychologists, musicologists. The very act of the birth of music (as well as the birth of a musical masterpiece) has always seemed to be something mysterious, secret, even mystical and remains so (despite the existing theories of the creative process) to this day, even in the minds of the creators of music themselves. The object of the research is the creative world of a modern artist-author of the academic tradition of the post-neoclassical era and the horizons of his work in the context of a new cultural reality: visible edges and hidden entities. features of the process of creating the world of music itself. Paradoxical as it may seem, it is the author's play and the interpretation of his own musical work (or self-interpretation) that have never been the subject of philosophical, psychological, semiotic, and musicological discourses.

Key words: Author-artist, author-artistic premiere, game-improvisation, interpretation

Аутор-умјетник: Хоризонти савременог академског музичког стваралаштва

Умјетност музичара-умјетника - аутора музике - несумњиво је јединствени феномен свјетске културе, који је све вријеме узнемиривао умове истраживача: филозофа, психолога, музиколога. Сам чин стварања музике (као и стварање, настајање музичког ремек-дела) увијек се чинио нечим мистериозним, тајним, чак мистичним и тако остаје (упркос постојећим теоријама креативног процеса) до данас, чак и у замислима самих стваралаца музике. Предмет истраживања је креативни свијет савременог умјетника-аутора академске традиције постнеокласичне ере и хоризонти његовог дела у контексту нове културне стварности: видљиве ивице и скривени ентитети, одлике процеса стварања самог музичког свијета. Колико год парадоксално изгледало, ауторско извођење и интерпретација сопственог музичког дела (или самоинтерпретације) никада нису били предмет филозофских, психолошких, семиотичких и музиколошких дискурса.

Кључне ријечи: Аутор-умјетник, аутор-умјетничка премијера, игра-импровизација, интерпретација

др Радован Радић

Музичка академија Универзитета у Источном Сарајеву

E-mail: radovan.radic@mak.ues.rs.ba

Утицај црквено-политичких историјских дешавања прве половине VI вијека на стваралаштво Романа Мелодос-а

Роман Мелодос или Слаткопојац представља прекретницу у византијској црквеној музици, којом иста излази из периода древног црквеног пјесништва и улази у нову епоху, сасвим карактеристично од стране истраживача исте окарактерисану као „период кондака“. Мелодос, са својих хиљаду кондака који му се приписују, представља почетак златног доба византијске црквене музике. Предмет овог истраживања са једне стране, јесте утицај црквено-политичких дешавања прве половине VI вијека на Романово стваралаштво али и са друге стране, Мелодосова реакција унутар његовог дјела на исте догађаје како црквене тако и политичке. Под наведеним утицајем, свакако, подразумјевамо Јустинијанову епоху али и јаку монофизитску кризу у Царству као и успон аријанства на простору Готског краљевства.

Кључне ријечи: Роман Мелодос, Слаткопојац, византијска црквена музика, Јустинијанова епоха, монофизитство, аријанство.

The influence of church-political historical events of the first half of the VI century on creativity Roman Melodos

Roman Melodos represent a turning point in Byzantine church music, with which he emerges from the epoch of ancient church poetry and enters the period of kondak. Melodos is the founder of the golden age of Byzantine church music. The subject of this research is influence of church and political events of the first half of the 6th century on the Roman's creativity and Melod's reaction to church and political events. Under this influence is Justin's epoch as well as the monophysite crisis in the empire and the rise of Arianism in the area of the Gothic kingdom.

Key words: Roman Melodos, Byzantine church music, Justinian's epoch, monophysitism, arianism.

мр Стефан Мојсиловић

Српско пјевачко друштво „Слога“, Сарајево, Босна и Херцеговина

E-mail: stefan.regent@gmail.com

Српска пјевачка друштва у Босни и Херцеговини

Рад под називом „Српска пјевачка друштва у Босни и Херцеговини“ приказаће историјски развој и умјетнички пут српских пјевачких друштава у Босни и Херцеговини. Највећи број српских пјевачких друштава настајали су у периоду Аустро-Угарске окупације Босне и Херцеговине (1878-1918) па ће највећи акценат бити на том периоду. У овом раду први пут ће бити приказан историјат свих српских пјевачких друштава који су дјеловали на територији данашње Босне и Херцеговине, са акцентом на друштва у Тузли, Сарајеву и Мостару. Такође, обрадиће се и рад тренутно активних и новоснованих хорова и пјевачких дружина у Републици Српској, одн.Босни и Херцеговини.

Кључне ријечи: Српска пјевачка друштва, хорска музика

The Serbian singing societies in Bosnia and Herzegovina

The paper “The Serbian singing societies in Bosnia and Herzegovina” will represent historical development and artistic path of Serbian singing societies in Bosnia and Herzegovina. The largest number of Serbian singing societies were formed during the Austro-Hungarian occupation of Bosnia and Herzegovina (1878-1918), so the primary emphasis will be on that period. In this paper will be represent the history of all Serbian choir societies for the first time, which work on the territory of today's Bosnia and Herzegovina, with an emphasis on societies in Tuzla, Sarajevo and Mostar. Also, there will be represent the work of currently active and newly established choirs and singing groups in the Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina.

Key words: Serbian singing societies, choir music

3

МУЗИЧКА ТЕОРИЈА

MUSIC THEORY

dr Gordana Grujić

Univerzitet u Banjoj Luci

Akademija umjetnosti

E-mail: gordana.grujic@au.unibl.org

Karakteristike dodekafonije u *Lirskoj sviti* Albane Berga i dalje implikacije

Poznato je da uvid u formu i formalne procese nije moguć bez adekvatnog uvida u harmonsku koncepciju djela; a da je takva neophodnost prisutna bez obzira na stilsku epohu kojoj djelo pripada. S toga je jasno da uvid u formalne procese u *Lirskoj sviti* Albana Berga, nije moguć bez uvida u osnovne principe dodekafonije, ali i individualne načine korišćenja dodekafonije, te uvida u prožimanja i sličnosti sa harmonskim jezikom drugih kompozitora tog vremena, poput Jozefa Hauera i Bele Bartoka.

Ključne riječi: Alban Berg, *Lirska svita*, dodekafonija.

Characteristics of dodecaphony in the *Lyrical Suite* of Alban Berg and further implications

It is known that insight into the form and formal processes is not possible without adequate insight into the harmonic language of the composition; and that such a necessity is present regardless of the stylistic epoch to which the work belongs. Therefore, it is clear that an insight into the formal processes in the *Lyrical Suite* of Alban Berg is not possible without insight into the basic principles of dodecaphony, but also individual ways of using dodecaphony, and insight into the permeations and similarities with the harmonic language of other composers of that time, such as Joseph Hauer and Bela Bartok.

Key words: Alban Berg, *Lyric Suite*, dodecaphony.

мр Биљана Штака

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: biljana.staka@mak.ues.rs.ba

Обликоворни принципи и програмске концепције у дјелима композитора руске националне школе

На почетку рада, кроз одабрана дјела: Оркестарска фантазија *Ноћ на Голом Брду* М. Мусоргског, Симфонијска слика *У степама централне Азије* А. Бородина, Увертира-фантазија *Ромео и Јулија* П. И. Чајковског и Симфонијска свита *Шехерезада* Н. Римског-Корсакова, пажњу ћемо усмерити на сагледавање развоја симфонијске поеме, као форме типичне за програмску музику романтизма. Прожимање облика и жанровских одређења: *оркестарска фантазија, симфонијска слика, увертира-фантазија и симфонијска свита*, указују на богатство и разноврсност облика и жанрова симфонијске програмске музике и колики значај и утицај на свако одабрано дјело имају таква специфична одређења и квалификације. Кроз примјену главних обликоворних принципа: *контраста, симетричности и пропорционалности*, те основних принципа развоја као што су *мотивно-тематски и принцип "расцвјетавања" и секвенционалног развоја широким мелодијских слојева*, уочићемо заједничка естетска обиљежја, изражена у свим наведеним дјелима. Додајући и здружено дјеловање оба основна принципа изградње музичких облика (*архитектонског и еволуционог*), као спој традиционалног са савременим изразом, отвориће се могућност поређења тока музичког дјела са током књижевног тј. драмског дјела.

Кључне ријечи: обликоворни принципи, оркестарска фантазија, симфонијска слика, увертира-фантазија, симфонијска свита.

Principles of formal shaping and program conceptions in the works of the composers of the Russian national school

At the beginning of the work, through selected works: *Orchestral phantasy Night on Bald Mountain* by M. Mussorgsky (1867–75), - *Symphonic poem In the Steppes of Central Asia* by A. Borodin (1880), *Overture-Fantasy Romeo and Juliet* by P. I. Tchaikovsky (1869–1880), *Symphonic suite Scheherazade* by N. Rimsky-Korsakov (1888) we will focus on the development of the symphonic poem, as a form typical of the program music of romanticism. Interweaving of forms and genre definitions: *orchestral fantasy, symphonic picture, overture-fantasy and symphonic suite*, indicate the richness and diversity of forms and genres of symphonic program music and how much significance and influence such specific genre qualifications have on each selected work. Through

the application of the main principles of formal shaping: contrast, symmetry and proportionality, as well as basic principles of development such as motif-thematic and the principle of "blooming" and sequential development of wide melodic layers, we notice common aesthetic features expressed in all compositions. Adding the combined action of both basic principles of building musical forms (architectural and evolutionary), as a combination of traditional and modern expression, it will be possible to compare the course of a musical work with the course of a literary (drama) work.

Key words: principles of formal shaping, orchestral fantasy, symphonic picture, overture-fantasy, symphonic suite.

мр Милена Зеленовић

ЈУ МШ „Стеван Стојановић Мокрањац“ Бијељина

E-mail: milenazelenovic67@gmail.com

Музички језик композиције Манасија Милоша Заткалика

Композиција *Манасија* је писана за мјешовити *a capella* хор, са удвајањем гласова који у одређеним тренуцима музичког тока достижу и до четрнаест различитих звучних линија. Глобална форма композиције је детерминисана самом структуром поетског текста и већим дијелом њено унутрашње структуро уређење, а њен карактер начином на који је композитор доживио поетски текст. Анализирајући форму поетског текста и форму музичке композиције примјетне су значајне аналогije у њиховој формалној и структурној уређености. Овај рад жели да укаже на неке карактеристике које се тичу хармонских и формалних рјешења у хорској композицији Манасија композитора Милоша Заткалика.

Кључне ријечи: *Манасија*, анализа форме поетског текста, музичка композиција, музичка анализа

Musical language in the composition Manasija by Miloš Zatkalić

The composition *Manasija* was written for a mixed *a capella* choir, with a doubling of voices that at certain moments of the musical flow reach up to fourteen different sound lines. The global form of composition is determined by the very structure of the poetic text and, for the most part, its internal structure, and its character by the way in which the composer experienced the poetic text. Analyzing the form of the poetic text and the form of the musical composition, significant analogies are noticeable in their formal and structural arrangement. The aim of this work is to point out at some characteristics concerning harmonic and formal solutions in the choral composition *Manasija* by the composer Miloš Zatkalić.

Key words: *Manasija*, analysis of the form of a poetic text, musical composition, musical analysis

МА Мирко Јерemiћ

Одбор за заштиту српске музичке баштине,
Српска академија наука и уметности, Београд, Србија
E-mail: mirkojer@gmail.com

Музички свет *Бакиних* (оп. 42) и *Дединих прича* (оп. 52) за клавир Николе Петина

Композиције у којима композитори музиком сликају приче дечијег света и на тај начин стварају погодно тло за музичко изражавање најмлађих ученика музичких школа нису ретка појава у западној уметничкој музици. *Приче старе баке* Сергеја Прокофјева, *Дечији кутак* Клода Дебисија или *Албум за младе* Роберта Шумана само су неке од тих композиција. Српски композитор из Новог Сада, а пореклом из Русије, Никола Петин, компоновао је низ композиција за децу, међу којима и клавирске циклусе *Бакине приче* оп. 42 и *Дедине приче* оп. 52. Оба циклуса композиција садрже специфичан однос композитора према свету дечије маште који је музиком представљен посебном лиричношћу, са живим и занимљивим модулационим токовима. У раду ћемо аналитички представити ова два циклуса клавирских композиција и сагледати их у ширем контексту сличних композиција европске традиције.

Кључне ријечи: Никола Петин, Бакине приче, Дедине приче, клавирска музика, музика за децу

The musical world of *Grandma's* (Op. 42) and *Grandpa's Tales* (Op. 52) for piano by Nikola Petin

Compositions in which composers paint tales of children's world with music and in that way create a suitable ground for the musical expression of the youngest students of music schools are not a rare occurrence in Western art music. Sergei Prokofiev's *Tales of an Old Grandmother*, Claude Debussy's *Children's Corner* or Robert Schumann's *Album for the Young* are just some of such compositions. Nikola Petin, a Serbian composer from Novi Sad and originally from Russia, composed compositions for children, including the piano cycles called *Grandma's Tales* Op. 42 and *Grandpa's Tales* Op. 52. Both cycles of compositions contain a specific relationship of the composer towards the world of children's imagination, which is represented by music with a special lyricism, with lively and interesting modulation flows. We will analytically present these two cycles of piano compositions in this paper and look at them in the broader context of similar compositions of the European tradition.

Key words: Nikola Petin, Grandma's tales, Grandpa's tales, piano music, music for children

4

МУЗИЧКА ПЕДАГОГИЈА

MUSIC PEDAGOGY

др Биљана Љ. Мандић

Универзитет у Крагујевцу,

Филолошко-уметнички факултет,

Одсек за музичку уметност,

Катедра за музичку теорију и педагогију, Крагујевац, Србија

E-mail: biljana.mandic@gmail.com

Инструменти са диркама у настави предмета Музичка култура: утврђивање стечених знања по моделу активне наставе

У раду се представља методички концепт наменски креиране образовне средине са циљем да презентује иновативно методичко решење које омогућава увид у ниво стеченог знања и разумевања из области *Музички инструменти*. Креираће се образовна средина, у сегменту у коме ученик треба да препозна инструменте са диркама или групу инструмената према врсти композиције у оквиру датог музичког стила (оргуље, клавир, чембало, хармоника, челеста), а које ће омогућити увид у ниво стеченог знања применом групног облика рада. Методама, теоријске анализе и синтезе и генерализације и конкретизације, овако креиран наставни концепт имплицираће транспарентност методичких приступа током провере, односно утврђивања степена усвојености обрађених наставних садржаја.

Кључне ријечи: Музичка култура, наставни садржај, групи облик рада, инструменти са диркама

Instruments with keys in the teaching of the subject Music Culture: determining the acquired knowledge according to the model of active teaching

The paper presents a methodical concept a specially created educational environment with the aim of presenting an innovative methodological solution that provides insight into the level of acquired knowledge and understanding in the field of Musical Instruments. An educational environment will be created, in the segment in which the student should recognize instruments with keys or a group of instruments according to the type of composition within a given musical style (organ, piano, harpsichord, accordion, cello), which will provide insight into the level of acquired knowledge using group form of work. Using methods of theoretical analysis and synthesis and generalization and concretization, the teaching concept created in this way will imply transparency of methodological approaches during the examination, ie determining the degree of adoption of the processed teaching contents.

Key words: Music culture, teaching content, groups form of work, instrument with keys

MA Marija Bilić*, dr.sc. Jasna Šulentić Begić**, dr.sc. Amir Begić**

*Glazbena škola Muzički Atelje, Zagreb, Republika Hrvatska

**Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Osijek, Republika Hrvatska

E-mail: marijabilicv@gmail.com

jsulentibegic@gmail.com

abegic@aukos.hr

Uloga osnovnih glazbenih škola u oblikovanju glazbenih preferencija učenika

Glazbene preferencije podrazumijevaju davanje prednosti vrsti, stilu, pravcu ili žanru glazbe. S obzirom da im je svrha školovanje profesionalnih glazbenika, glazbene bi škole morale odigrati najveću ulogu u oblikovanju glazbenih preferencija i glazbenog ukusa učenika koji ih pohađaju. U okviru rada provedeno je istraživanje u Republici Hrvatskoj online anketiranjem tijekom travnja 2020. godine. Istraživanjem su se htjele utvrditi glazbene preferencije učenika petih i šestih razreda osnovnih glazbenih škola. Rezultati su pokazali da glazbena škola djelomično utječe na sklonost učenika prema umjetničkoj glazbi. Osim toga, utvrđeno je i da učenici ne smatraju kako mediji utječu na razvoj njihovih preferencija. Najpopularnijom među ispitanicima pokazala se popularna glazba, a drugo mjesto pripalo je umjetničkoj glazbi.

Ključne riječi: glazbene preferencije, glazbeni ukus, učenici osnovne glazbene škole

The role of primary music schools in shaping students' musical preferences

Musical preferences imply giving preference to style or genre of music. Since their purpose is to educate professional musicians, music schools should play the biggest role in shaping musical preferences and musical tastes of students who attend them. As part of the paper, a survey was conducted in the Republic of Croatia through an online survey during April 2020. The research sought to determine the musical preferences of fifth and sixth grade students of primary music schools. The results showed that music school, to some extent, influences students' preference for classical music. In addition, it was found that students do not feel that the media has an influence on the development of their preferences. Among the respondents, the most popular was popular music, and the second place went to classical music.

Key words: musical preferences, musical taste, primary music school students

мр Душан Ерак

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: dusan.erak@mak.ues.rs.ba

Савремено и традиционално у примјени двогласних и вишегласних примјера из приручника за солфеђо Марка Барошевчића

Истраживањем су обухваћени двогласни и вишегласни примјери у приручницима за солфеђо Марка Барошевчића публикованих у Сарајеву осамдесетих година 20. вијека. Разноврсност ових примјера сагледана у броју гласова, њиховим мелодијским и хармонским одликама указују на могућу примјену истих у савременој настави солфеђа. У истраживању су примјењиване историјска метода, анализа садржаја, аналитичко-синтетичка и дескриптивна метода. Аналитички и компаративни приказ примјера према предложеном нивоу образовања, као и скромна методичка упутства аутора, показују значајне разлике у приступу у раду на двогласу и вишегласу у односу на друге ауторе чији су приручници данас у употреби у настави солфеђа у Републици Српској.

Кључне ријечи: Марко Барошевчић, двогласни примјери, вишегласни примјери, методика наставе солфеђа

Contemporary and Traditional in Appliance of two-voice and polyphonic examples from solfeggio handbooks by Marko Barošević

This scientific research includes two-voice and polyphonic examples in solfeggio handbooks by Marko Barošević, published in Sarajevo in the eighties. The diversity of examples perceived through the number of voices, their melodic and harmonic qualities indicates their use in contemporary solfeggio teaching. In this research are used the historic method, content analysis, the analytical-synthetic and descriptive method. The analytical and comparative overview of these examples in accordance with proposed level of education, along with modest instructions given by the author shows the significant differences in the approach to two-voice and polyphony analysis, compared to other author's manuals used in solfeggio teaching in Republic of Srpska.

Key words: Marko Barošević, examples of two-voice singing, examples of polyphony, methodology of solfeggio teaching

5

МУЗИЧКА ПЕДАГОГИЈА И ИЗВОЂАШТВО

*MUSIC PEDAGOGY AND
PERFORMANCE*

др Љубо Шкиљевић

Универзитет у Источном Сарајеву

Педагошки факултет

E-mail: ljubo12@mail.ru

Кључни фактори за правилну поставку хармонике у почетним етапама образовања

Поставка инструмента је једна од тема која никад не губи на значају, па самим тим и актуелности. Поставка инструмента чини базу сваког уџбеника предвиђеног за основну школу, ипак, како досадашња педагошка пракса показује, квалитет поставке у многоне зависи од разних фактора - конституција извођача, одабир инструмента али и самог индивидуалног педагошког приступа сваком ученику. Неправилно формирана поставка не само да може знатно да утиче ток образовања, односно каријере извођача, него може потенцијално да проузрокује и најразличитије деформитете и професионална обољења извођача, о којима ће такође бити ријечи у раду.

Кључне ријечи: Поставка хармонике, репертоар, основна школа, концертна активност, извођач

Main factors for the correct position of the accordion in the initial stages of education

The position of the instrument is one of the topics that never loses its significance, and actuality. The position of the instrument is the basis of every methodic book intended for primary school, however, as previous pedagogical practice shows, the quality of the position largely depends on various factors - the constitution of the performer, the choice of instrument and the individual pedagogical approach to each student. Improperly formed position can not only significantly affect the course of education, ie the career of the performer, but can potentially cause various deformities and professional diseases of the performer, which will also be discussed in the paper.

Key words: Accordion setting, Repertoire, Primary school, Concert activity, Performer

Ергиева Елена Петровна,

Одесский профессиональный колледж искусств имени К.Ф. Данькевича, г. Одесса, Украина

E-mail: vergiyev.akk@gmail.com

Некоторые аспекты деятельности концертмейстера камерного оркестра

Цель работы – изучение деятельности концертмейстера камерного оркестра с выделением его функций как искусства полилога с учетом тенденций развития камерно-инструментального жанра в современном арт-пространстве. Предмет исследования, а именно – камерно-оркестровая игра концертмейстера, – отличается полифункциональностью, синергизмом, полижанровостью. Научная новизна – обоснование полилогичности как качества музицирования в процессе игры на скрипке с учётом герменевтической классической триады: автор – исполнитель – публика. Дискурс-анализ научных источников, практика работы концертмейстеров, собственный опыт многолетнего концертмейстерского творчества автора свидетельствует, что профессиональная деятельность концертмейстера камерного оркестра тяготеет к артистическому универсуму, требует наличия специфических личностных особенностей и сформированных профессиональных навыков. Рассматриваются различные аспекты игры-творчества концертмейстера камерного оркестра: сольный, аккомпанирующий, ансамблевый, дирижерский, артистичный, импровизационный, психологический, коммуникативный. Сформулировано понятие полилогичности музицирования концертмейстера в камерном оркестре.

Ключевые слова: Игра-общение, камерно-инструментальный дискурс, концертмейстер, музыкальная коммуникация, полилог

Неки аспекти активности концертног мајстора камерног оркестра

Сврха рада је проучавање активности концертног мајстора камерног оркестра, истичући његове функције као умјетност „полилога“, узимајући у обзир трендове у развоју камерно-инструменталног жанра у савременом умјетничком окружењу. Предмет истраживања, наиме, камерно-оркестарско свирање концерт мајстора, одликује се својом полифункционалношћу, синергијом и полижанром. Научна новина - поткрепљивање „полилогичности“ као квалитета свирања музике током свирања виолине, узимајући у обзир херменеутичку класичну тријаду: аутор - извођач - публика. Анализа дискурса научних извора, пракса концертног мајстора, ауторово искуство дугогодишњег концертног мајсторског стваралаштва сведочи да професионална делатност концертног мајстора камерног оркестра гравитира уметничком универзуму, захтјева специфичне личне карактеристике и

формиране професионалне вјештине. Разматрају се различити аспекти свирачке креативности концертног мајстора камерног оркестра: соло, пратећи, ансамбл, диригент, уметнички, импровизацијски, психолошки, комуникативни. Формулиран је концепт „полилошке“ природе музицирања концертмајстора у камерном оркестру.

Кључне ријечи: комуникацијско извођење, камерно-инструментални дискурс, концерт мајстор, музичка комуникација, „полилог“

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

78(048.3)

НАУЧНИ скуп Дани Војина Комадине Савремено и традиционално у
музичком стваралаштву (2 ; Источно Сарајево ; 2020)

Књига сажетакa / II Научни скуп Дани Војина Комадине
"Савремено и традиционално у музичком стваралаштву", Источно
Сарајево, 10-12. децембар 2020. = Abstract book / II Scientific
conference Vojin Komadina's days "Contemporary and traditional in
music creativity", East Sarajevo, December, 10-12, 2020. ; [уредници
Миралет Зулић, Предраг Ђоковић, Зоран Комадина, Душан Ерак]. -
Источно Сарајево : Музичка академија Универзитета у Источном
Сарајево, 2020 (Источно Сарајево : Копикомерц). - 51 стр. ; 21 cm

Текст ћир. и лат. - Тираж 50.

ISBN 978-99976-902-2-7

COBISS.RS-ID 130112001

[http:// www.mak.ues.rs.ba/](http://www.mak.ues.rs.ba/)